

B l o k k i

1 / 2 0 1 3

- Stockstadtin tunnelmia - Elody & Eagle
- Monipuoliset virtuoosit Piers Adams ja Maurice Steger

P u h e e n j o h t a j a n n u i j a

Vierailin toukokuussa Saksassa Stockstadt am Rhein -nimisessä pienessä kylässä, jossa järjestetään vuosittain eräs maailman suurimmista nokkahuilutapahtumista. Tämä Suomessa "Stockstadtin messuina" tunnettu tapahtuma pitää sisällään mestarikurssin, konsertteja sekä laajan soitin- ja nuottinäyttelyn.

Tänä vuonna konserttien suurimmat tähdet olivat sveitsiläinen Maurice Steger ja brittiläinen Red Priest -kvartetti nokkahuilisti Piers Adamsin johdolla. Heistä molemmista on lisää juttua tässä lehdessä. Konserttien muut esiintyjät olivat nuoremman polven nokkahuilisteja Keski-Euroopasta, osa heistä Stegerin oppilaita - Maurice Steger oli myös tämän vuoden mestarikurssin pitäjä. Kurssilla soitettiin barokin perusohjelmistoa, ja Steger otti hienosti yleisönsä ja selvisi kiperistäkin kysymyksistä tyylikkäästi.

Soitinnäyttelyn esillepanijat olivat soitinrakentajia ympäri maailmaa sekä nuottikauppiaita pääosin Saksasta. Mukana olivat kaikki tunnetut rakentajat ja tehtaajat Von Huenesta Breukinkin ja Li Virghin kautta Mollenhaueriin, Moeckiin ja Küngiin. Näyttelyn mielenkiintoisimmat uudet tuttavuudet olivat modernit nokkahuilut Elody ja Eagle, joista löydät lisätietoa lehden sisäsivuilta.

Stockstadtin tapahtuman yleisö koostui pääosin amatööreistä. Sen huomasi varsinkin nokkahuilunäyttelyssä, jossa suurimpien nokkahuilutehtaiden näyttelypöydät keräsivät eniten väkeä. Kädentaitajien kioskeilla oli paljon hiljaisempaa, ja sen vuoksi näiden rakentajien soittimiin pystyi tutustumaan kaikessa rauhassa.

Festivaaliravintolana toimi kylän urheilukentän viereen rakennettu myyntikoju, josta sai banaanien ja sämpylöiden lisäksi mm. makkaraa ja olutta. Muutenkin puitteet olivat hellyttävän kotikutoiset: konsertit pidettiin urheilutalon liikuntasalissa hyvinkin "mielenkiintoisessa" akustiikassa ja ajanviettopaikkana toimi samaisen urheilutalon ravintola tai Stockstadtin kylän kioski, jonka ohi paikalliset ajoivat traktoreillansa.

Suosittelen kaikille soitinnäyttelyssä vierailua, oli näyttely sitten Stockstadtissa, Utrechtissa, Lontoossa tai Amherstissa. Nuottien valtava määrä ja mahdollisuus testata maailman parhaita nokkahuiluja ovat hyviä kannustimia! Stockstadtin messuista löytyy lisätietoa alla olevasta osoitteesta:

www.stockstaedter-musiktage.de

Eero Saunamäki

Suomen nokkahuiluseura ry:n puheenjohtaja
puheenjohtaja@nokkahuilu.fi

T Ä S S Ä N U M E R O S S A :

Puheenjohtajan nuija	2
Stockstadtin messukuvia	3
Maurice Steger ja Corellin lumo	4
Piers ja Eagle	6
Elodylla suoraan kirkkokonsertista klubikeikalle?	7
Katselmus nuorille	8

BLOKKI

Suomen nokkahuiluseura ry:n
lehti 1/2013 25.9.2013

Toimituskunta:

Anna Saunamäki (päätoimittaja),
Henna Mäkelin, Eero Saunamäki,
Petri Arvo

Taitto: Petri Arvo

sihteeri@nokkahuilu.fi
www.nokkahuilu.fi

Messutunnelmaa Altrheinhallessa

Francesco li Virghillä oli myös aikaa testailta soittimiaan

Maurice Steger ja Corellin lumo

Teksti: Anna ja Eero Saunamäki
Kuva: Marco Borggreve

The Independent -lehti on tituleerannut sveitsiläisen Maurice Stegerin "maailman johtavimmaksi nokkahuiluvirtuoosiksi". Sen lisäksi että Steger kiertää maailmaa lumoten yleisöjä virtuoosisella nokkahuilunsoitollaan, toimii hän myös kapellimestarina johtaen säännöllisesti maailman nimekkäimpiä periodiorkestereita.

Viime vuosina Stegeriä on työllistänyt erityinen Corelli-projekti, joka on synnyttänyt levyn "Mr. Corelli in London" sekä useita nuottikustannuksia. Musikologien avustuksella Maurice Steger on löytänyt eurooppalaisista arkistoista aiemmin esittämättömiä käsikirjoituksia ja koristeltuja versioita tunnetuista teoksista, mm. Corellin sonaateista opus 5. Virtuosi-variantioita näihin aina suosittuihin sonaatteihin tekivät mm. Paisible, Castrucci, Loeillet, Babell ja Valentine. Stegerin Corelli-projektin pohja on Francesco Geminianin tekemä orkestrointi opus 5:n sonaateista, ja soittamalla orkesterin solistina näitä vastikään uudelleenlöydettyjä variaatioita Steger luo uutta ohjelmistoa nokkahuilulle. Steger itse vertaa toimintaansa nykypäivän kevyen musiikin cover-yhtyeiden tapaan soittaa tuttuja teoksia omina sovituksinaan.

Saksalaisen Roland Broxin omistama nokkahuilumusiikin kustannusyhtiö Edition Tre Fontane on kustantanut Stegerin Corelli-levyiltä löytyviä teoksia vähitellen. Painetuissa nuoteissa sävellajeja on hieman vaihdettu ja teosten rakenteet ovat hieman erilaisia kuin levyllä, mutta virtuoosiset

variantiot ovat samoja. Oivallinen lisä nokkahuiluohjelmistoon! Tarkempaa tietoa Corelli-projektin alkuperäisteoksista (saksaksi) löytyy tämän osoitteen takaa:

www.corelliproject.eu/Mediade_files/Windkanal_2010-3_Barocke-Verzierungskunst.pdf

Alla olevassa haastattelussa Maurice Steger kertoo vielä muista projekteistaan, kuten yhteistyöstään soitinrakentaja Ernst Meyerin kanssa sekä hieman poikkeuslaatuisista opetusjärjestelyistään.

Olet pitkään tehnyt yhteistyötä Ernst Meyerin kanssa. Käytäkö muiden rakentajien soittimia?

Olen ollut yhteistyössä Meyerin kanssa yli 20 vuoden ajan. Hänen instrumenttinsa ovat minulle kuin sisäinen ääni: voin laulaa niillä, pystyn artikuloimaan, voin tuottaa täyttä ääntä ja briljantteja nuotteja. Voin myös soittaa niillä ongelmitta orkesterien kanssa, ja soittimet ovat aina erittäin hyvin viritettyjä. Soitan Ernstin soittimia lähes kaikilla levyilläni. Minulla on toki myös muiden rakentajien, kuten Fred Morganin, Heinz Ammannin ja Andreas Schwobin instrumentteja kokoelmassani. Ammann on hyvin lahjakas ja tarkka sveitsiläinen nokkahuilunrakentaja, joka on tehnyt monia mielenkiintoisia kopioita barokinaikaisista ja sitä vanhemmista soittimista. Andreas Schwob, sveitsiläinen hänkin, on erikoistunut Ganassi-malliin ja varhaisbarokin soittimiin. Teen myös yhteistyötä sveitsiläisen nokkahuiluvalmistaja Künigin kanssa. Erityisesti lastenkonserteissa käytän Künigin soittimia. Lisäksi minun, Künigin ja Ernst Meyerin yhteistyöllä on juuri syntynyt uusi Bressan K4 -malli.

Saako Corelli-projekti jatkoa uusien levytyksien ja nuottein?

Aivan hiljattain on ilmestynyt uusi nuotti Corellin F-duuri-sonaatista nro 10. Tässä upeassa ja hyvin mielenkiintoisessa sonaatissa on William Babellin ornamentaatiot, ja lopun Gavotti-osassa on lukuisia variaatioita. Konserteissa myös johdan "Corelli Lontoossa" -tekstiin liittyviä orkesteriteoksia, joita on olemassa paljon.

Et tällä hetkellä opeta vakituisesti missään oppilaitoksessa, mutta pidät yllä niin kutsuttua laajennettua mestarikurssia. Mistä tässä on kysymys?

Johdin vuosien ajan Solothurnin ja Schaffhausenin festivaaleja mestarikursseineen ja tänä kesänä opetan kaikenikäisiä nokkahuilisteja Arosan mestarikurssilla. Tänä syksynä toimin myös ensimmäistä kertaa Gstaad Baroque Academyn johtajana.

Itse en ole tähän mennessä ollut kiinnostunut vakituisesta professuurista yliopistolla, joten olen sopinut oman "nokkahuiluluokkani" kanssa tällaisesta yhteistyöstä: Joukko nuoria lahjakkaita soittajia käy säännöllisesti tunneillani, ja sen lisäksi he opiskelevat myös omissa oppilaitoksissaan. Tämä järjestely toimii erittäin hyvin. Olen hyvin ylpeä luokastani, jossa on lupaavia soittajia eri maista, jopa kilpailuvoittajia, mutta myös nuorempia lupauksia alkaen 13-vuotiaista soittajista. Olemme kuin yhtä suurta perhettä! Sisällytän opetukseeni musiikillisten kysymysten lisäksi kokonaisvaltaisempaa valmennusta muusikkouteen. Vanhemmat opiskelijat auttavat nuorempia, ja toiset taas ottavat vastuuta sosiaalisesta elämästä, ruoanlaitosta ja muista järjestelyistä.

Haluaisitko kertoa vielä jotain lisää viimeaikaisista tai tämänhetkisistä projekteistasi?

Esiinnyn vuoden aikana noin 60-100 konsertissa, lähinnä orkestereiden solistina tai johtajana. Orkestereita ovat olleet mm. Züricher

Kammerorkester, The English Concert, Akademie für Alte Musik Berlin, La Cetra sekä I Barocchisti. Resitaalit ovat myös hyvin tärkeä osa työtäni, sekä tietysti mestarikurssit ja opetusvierailut eri yliopistoissa. En ole kovin aktiivinen nykymusiikin kentällä – minun on

täytynyt keskittyä vanhaan musiikkiin – mutta toisinaan myös kantaesitän teoksia.

Lisätietoa:
www.mauricesteger.com
www.corelliproject.eu

Maurice Steger

Kuva: Marco Borggreve

CAFÉ BAROCK

Syksy 2013

la 28.9. klo 16
Ik wil maar blaazen
Petri Arvon puhallus -show
LIPUT 10€

la 26.10. klo 16
Vanhan musiikin uudet toivot
Sibelius-Akatemian ja Metropolian
opiskelijat esittäytyvät
LIPUT 10€

la 30.11. klo 16
Valoja kaamostaivaalla
Dora Asterstad ja Helsingin
barokkiorkesterin yhtye
LIPUT 10€

la 21.12. klo 16
Kauneimmat
barokkijoululaulut
Hackston, Ikäheimo &
Cafe Barock House Band
LIPUT 10€

RAVINTOLA ALLOTRIA
HÄMEENTIE 68
Pöytävaraukset
puh. 050 579 1400

Piers ja Eagle

Teksti: Eero Saunamäki

Piers Adams on englantilainen nokkahuiluvirtuosi, joka voitti Moeck/SRP-nokkahuilukilpailun 1980-luvun puolivälissä. Kilpailuvoitosta alkoi hänen kansainvälinen uransa, johon kuuluu nykypäivänä paljon esiintymisiä osana Red Priest -kvartetin, duona cembalisti Howard Beachin kanssa sekä orkestereiden solistina ympäri maailmaa. Adams on myös tilannut ja kantaesittänyt suuret määrät uutta nokkahuilumusiikkia, editoinut nuotteja sekä vetänyt Guinnessin ennätysten kirjaankin päässyttä Recorder Roadshow -lastenkonserntisarjaa.

Maaliskuussa Piers Adams oli konsertoimassa Suomessa Lapin Kamariorkesterin solistina Helsingissä ja Rovaniemellä. Konser-teissa kuultiin Georg Philipp Telemannin ja David Bedfordin nokkahuilukonsertot. Adams käytti konsertoissa alttonokkahuiluna hollantilaisen nokkahuilurakentajan Adriana Breukinkin uutta keksintöä, "voimanokkahuilu" Eaglea. Soittimessa on erittäin leveä poraus, joten matalissakin äänissä on paljon voimaa. Muutenkin soittimen energinen ja persoonallinen sointi toimi erittäin hyvin modernin orkesterin kanssa ja minkäänlaisia balanssi-ongelmia ei ilmennyt. Eagle-nokkahuilun muita erikoisuuksia ovat metallinen labium, oktaaviläppä (!), laaja ambitus (e1-c4) sekä pienen e-sävelen soittamisen mahdollistava läppä ja jalka. Eagle on Adriana Breukinkin, Geri Bollingerin ja Künigin nokkahuilutehtaan aikaansaannos, ja siitä löytyy lisätietoa osoitteesta www.eagle-recorder.com

Helsingissä Adamsin ja Lapin kamariorkesterin konsertti järjestettiin lähes loppuunmyydyssä Musiikkitalossa ja paikalla oli myös nokkahuiluseuran innokkaita jäseniä. Väliajalla jäsenille tehdyn pikagallupin tuloksena kävi ilmi, että Piers Adamsin soittotyyli jakoi mielipiteet vahvasti. Todella nopeat tempot ja hieman epästabiili viritys eivät olleet kaikkien mieleen, mutta toisaalta häkellyttävä virtuositeetti ja varsinkin Telemannin konserton hitaan osan korut olivat useiden mielestä vaikuttavia. David Bedfordin kaunis konsertto on Piers Adamsin tilaama, kantaesittämä ja levyttämä, ja hän esitti sen ilman nuotteja. Adams on showmies, sen huomasi lavaliikehdinnästä, kirkuvan punaisesta pikkutakista ja huiman virtuoottisesta enco-resta.

Piers Adams sai kokea konserteissaan kaksi Suomen uusinta konserttitaloa, Helsingin Musiikkitalon ja Rovaniemen Korundin. Pikaisen juttutuokion perusteella hän tykkäsi molemmista saleista kovasti, Musiikkitalon akustiikka oli jopa hieman "pelottava", koska hiljaisimmatkin äänet (myös hälyäänet) kuuluvat niin selkeästi. Adams ystävystyi nopeasti suomalaisten muusikoiden kanssa, ja hän pääsi tutustumaan konsertin jälkeisiin, pitkiin iltarientoihin. Piers Adamsin kotisivut ovat osoitteessa

<http://www.piersadams.com/>

Piers Adams

Elodylla suoraan kirkko-konsertista klubikeikalle?

Teksti: Anna ja Eero Saunamäki

Kuva: Anna Saunamäki

Stockstadtissa oli näyttävästi esillä Nick Tarasovin Mollenhauerille suunnittelema uunituore Elody-alttonokkahuilu. Frankfurtin musiikkimessuilla huhtikuussa esitelly Elody muuntuu integroidun mikrofonin avulla akustisesta soittimesta elektroniseksi nokkahuiluksi. Elodylle on haettu uskottavuutta bändisoittimena myös näyttävällä ulkoasulla. Mollenhauer lupaa Elodylle myös hyvät akustiset ominaisuudet sekä laajan ambituksen mm. e-jalan ansiosta. Eero Saunamäki testaili Elodya Stockstadtin nokkahuilunäyttelyssä.

”Elodyn ambitus on yksiviivaisesta e:stä neliviivaiseen es-säveleen, ja sormitukset ovat lähes identtiset Tarasovin suunnitteleman ja Mollenhauerin valmistaman modernin alttonokkahuilun kanssa. Olen itse esiintymisissäni vahvistanut ”tavallista” nokkahuilua Shuren instrumenttimikrofoneilla tai headsetillä, ja solistikäytössä tai esimerkiksi duokeikoilla soittimen ulkopuolella sijaitseva mikrofoni toimii ihan hyvin. Bändikäytössä tai vahvasti efektoituna kaiku- tai kierto-ongelmilta on vaikea välttyä, ja tähän markkinarakoon Elody pyrkii. Keski-Euroopassa yritetään muutenkin ajatella nokkahuilua huiluun, klarinettiin, saksofoniin ym. verrattavissa olevana modernina puhalin- tai jopa bändisoittimena, eikä pelkästään vanhan musiikin instrumenttina. Elody tuo mahdollisuuksia varsinkin kevyen musiikin soittoon nokkahuilulla, mutta vahvistimien käyttö taidemusiikin soittamisessa ei välttämättä ole kovin käytännöllistä. Toisaalta,

modernin orkesterin kanssa nokkahuilistilla voi olla suuria balanssiongelmia, joten miksi vahvistusta ei voisi käyttää? Tällöin toki äänimiehen tulee olla erittäin ammattitaitoinen ja käytettävien vahvistimien ja kaiuttimien laadukkaita. Elody toimii hyvin myös akustisena nokkahuiluna silloin kun sitä ei ole liitetty vahvistimeen.

Millaista Elodyn soittaminen sitten oli ja miltä se kuulosti? Soittinäyttelyn kaoottisessa ilmapiirissä en kovin tarkkaa analyysiä pystynyt tekemään, mutta positiivinen kuva Elodysta jäi kuitenkin. Sisäinen mikrofoni toimii, efektoituna soitin kuulostaa hyvältä, sormitukset ovat järkeviä ja akustinenkin ääni on suhteellisen voimakas ja miellyttävä. Ulkonäöstä voidaan olla montaa mieltä, mutta itseäni ensiversion väri vaihtoehdot eivät miellyttäneet – mielestä-

ni tähtikuvioitu nokkahuilu ei tuo lisää uskottavuutta soittimelle. Uusia värejä on kuitenkin jo tullut markkinoille, joten ehkä niistä löytyy uusia suosikkeja. Kätevää on, että soittimen hieman neliskantainen muoto estää sitä pyörimästä ja putoamasta tasaiselta alustalta. Soittimen hinta on n. 1800 euroa.”

Lisätietoa Elody-nokkahuilusta löytyy osoitteesta elody-flute.com (aika erikoista muuten, että nokkahuilu on käännetty englanniksi flute-muotoon, eikä esimerkiksi muotoon recorder tai block-flute...), Windkanal-lehdessä olleeseen englanninkieliseen juttuun Elodysta pääsee käsiksi tämän linkin kautta:

<http://elody-flute.com/images/Elody-Story-EN.pdf>

Eero Saunamäki testailee Elodya

Katselmus nuorille nokkahuilunsoittajille

Suomen nokkahuiluseura ry järjestää lauantaina 9.11.2013 katselmuksen nokkahuilunsoittajille. Katselmus järjestetään Helsingin Töölössä, Musik- och kulturskolan Sandelsin Gyllenberg-salissa. Katselmus on tarkoitettu musiikkiopistoissa ja -kouluissa nokkahuilunsoittoa harrastaville lapsille ja nuorille. Sarjoja on kaksi, PT 1-2 -tasoisille sekä PT 3-D -tasoisille soittajille. Katselmus on kaikille ilmainen, myös nokkahuiluseuraan kuulumattomille. Katselmuksessa on käytettävissä säestyssoittimina cembalo ja flyygeli sekä säestäjä ilman erillistä korvausta. Esitysten kokonaiskesto on alustavasti 10-15 minuuttia per soittaja ja katselmukseen otetaan n. 15-20 osallistujaa. Kaikki esiintyjät saavat asiantuntevan raadin rakentavan palautteen ja diplomin osallistumisesta. Raatiin kuuluvat Pekka Silén (Länsi-Helsingin musiikkiopisto), Sunniva Fagerlund (Yrkesakademin, Jakobstad), Petri Arvo (freelance) ja Eero Saunamäki (Sibelius-Akatemia). Vaikka kyseessä ei olekaan kilpailu, voi raati halutessaan jakaa kannustuspalkintoja. Katselmuksen lisätiedot ja ilmoittautumisohjeet julkaistaan syyskuun loppuun mennessä osoitteessa www.nokkahuilu.fi. Katselmuksen päivämäärä 9.11.2013 kannattaa kuitenkin jo merkitä kalenteriin. Nähdään katselmuksessa!

Musik- och kulturskolan Sandels

Perustettu vuonna 2008
Kotipaikka: Helsinki
Jäsenmäärä (9/2013): 69

Hallitus kaudella 2013:

Eero Saunamäki, puheenjohtaja
puheenjohtaja@nokkahuilu.fi

Petri Arvo, varapuheenjohtaja

Anna Saunamäki, sihteeri
sihteeri@nokkahuilu.fi

Reetta Varjonen-Ollus, talousvastaava

Riikka J. Holopainen, jäsen

www.nokkahuilu.fi